

Kisbíró

Közművelődési, információs kiadvány

HÍREK, TUDÓSÍTÁSOK

A DÉGÁZ tájékoztatja a lakosságot, hogy a térségben szolgáltatott földgáz fűtőértékét a MOL Rt. 1993. június 17-től megváltoztatja, és a jelenlegi 37 mgJ/m^3 -ről 33 mgJ/m^3 -re csökkenti. A műszakilag indokolt változás gyakorlati megvalósítása a fent jelzett napon gázszünettel jár.

Jól sikerült budapesti autóbusz kiránduláson vettek részt május 16-án a szanki, a móriogáti és a kiskunmajsai református gyülekezet tagjai, mintegy negyvenen. Délelőtt a budapest–paaréti testvér-gyülekezet istentiszteletén vettek részt, majd megnézték az Országházat, a Ráday Kollégiumot, sőtát vettek a Budai Várban és a Halászbástyán, végül a Ferihegy 2. reptőlter megtekintésével ért véget az élménydús nap.

Érvényes volt Szankon is a Társadalombiztosítási választás. A szavazásra jogosultak 29 %-a járult az urnákhoz. Az egyes érdekvédelmi tömörülésekre leadott szavazatok aránya az országos helyzetet tükrözi.

A Martonné Sági Mária vezetésével és az ÁMK támogatásával működő falunéklakar megyei aranyminősítést kapott Kecelen május 16-án. Az énekkar tagjai június 22-én első külföldi fellépésükre indulnak, ugyanis a Csontos Erzsébet vezette táncosokkal együtt 5 napra Nagyalambfalvára látogatnak, viszonzva az erdélyiek tavalyi augusztusi látogatását. A csoportot elkíséri néhány képviselő is. Az utazás költségeit, 80 ezer forintot, az önkormányzat biztosítja.

A katolikus egyházban az elsőáldozás előkészítése a hitoktatás befejeződése után is folytatódik. A plébános úr az elsőáldozók szülei részére június 6-án vasárnap 16 órakor a templomban tart az első értekezletet. A június 13-i Úrnapja előkészítő megbeszélése a gyerekek részére 10-én délután 16 órakor kezdődik a templomban.

Június 12-én Ásványrőróra utazik 12 gyermek a templomjáró hisztányok közül a KALÁSZ kislány-találkozóra. Június 19-én kezdődik a KALÁSZ helyi csoportja által szervezett, országosan meghirdetett fűzőtanfolyam. A nyolcnapos tanfolyamra Martonné Sági Máriánál lehet jelentkezni. A KALÁSZ összejövetelek a plébánián nyáron is folytatódnak hetente, minden pénteken délután 17 órából.

Nagy sikerrel zárult az eszperantó találkozó. A több mint 60 résztvevő tetszést egyaránt megnyerte a kitűnő szervezés, a színvonalas nyelvészeti szimpózium, a falunéklakar műsora, a táncosport fellépése és a Közösségi Ház kiállítás. Sajnos helyi érdeklődők igen kis számban vettek részt a rendezvényen és így csak kevesen lehettek részesei a szép élménynek és a hasznos ismereteknek.

Helyi kábeltévé kiépítésére tett ajánlatot az önkormányzat május 27-i ülésén a Catel Kft. ügyvezetője, Holik János. Az ügyvezető a részletes tájékoztatás után arra kérte az önkormányzatot, engedélyezze a kábeltévé hálózati kiépítéséhez szükséges közterület felhasználási kérelmét. A kft vállalja a hálózati kiépítést, üzemeltetését, fenntartását, de a szolgáltatás díja is őt illeti. A rendszer 10 csatornán szolgálta másors, melyek közül az egyik a tervezett helyi stúdió másora lesz. A telepítés hozzájárulásának költsége lakosonként oca. 15.000.-Ft, a havi díj 200.-Ft körül várható.

Továbbra is sikeresek az erdélyi bevásárló utak. Júniusban 9-én és 23-án, júliusban 14-én és 28-án, augusztusban 10-én és 20-án lehet Aradra utazni. Jelentkezni a Művelődési Ház vezetőjénél kell.

Az iskolaújság, az Irka, a Diákújság-Égyszál Egyesületének országos pályázatán az ország 9 legjobb diákújsága közé került és az elismerés mellett elnyerte a DUE anyagi támogatását is.

Kiskőrös legyőzésével az országos döntőbe jutottak az iskola kiváló sportolói az atlétikai, labdarúgó és kézilabda versenyekből álló Kenguru Olimpián. A budapesti döntő június 12-13-14-én lesz.

Betörés történt április 28-án a kiskunmajsai ÁFÉSZ sereglőre a Szank Béke u. 101. szám alatti vegyesboltba, ahonnan 22.000.-Ft értékű árucikket vitt el a tettes. A szanki illetőségű gyanúsítottat, aki sorakatonai szolgálatát tölti, a rendőrség a lakosság segítségével másnap elfogta, jelenleg eljárás folyik ellene.

A megyei önkormányzat dániai közigazgatási szemináriumot szervez a skivei Népfőiskola meghívására május 29-től június 13-ig, melyre Szank polgármestere és jegyzője is meghívást kapott.

Vezetőink ott tartózkodásának költségeit a dánok, az utazási költségeiket a megyei önkormányzat fizeti, a napidíjakat pedig 229 DKR/nap/fő mértékben a helyi adófizetők biztosítják.

A Pro Renovanda Cultura Hungarie Alapítvány pályázatán az iskolai könyvtár 40.000.-Ft-os támogatást nyert. Az összeget az iskolai oktatáshoz szükséges gyermek- és szakirodalmi művek beszerzésére lehet fordítani.

Fűzőtanfolyam lesz kezdőknek önköltségi áron a szanki Művelődési Házban. A tanfolyam június 14-én kezdődik. Jelentkezni lehet a Művelődési Ház vezetőjénél. Az 5 napig tartó tanfolyam részvételi költsége 100.-Ft és egy tekercs film.

Az ÁMK részintézményei szabadságok és karbantartási munkák miatt az alábbi időpontokban tartanak nyári szünetet:

A mozi és a Művelődési Ház július 2-től augusztus 5-ig, a Községi Könyvtár június 16-tól július 5-ig és augusztus 1-től 14-ig, az óvoda június 19-től 30-ig. Az iskolai nyári szünet június 11-től augusztus 31-ig tart. Vezetői ügyelet minden szerdán 9 órától 12 óráig.

A hagyományosan megrendezésre kerülő szanki nemzetközi, középiskolás grafikai tábor idén június 16-án kezdődik. Az érkező fiatalok Gy. Szabó életműve mellett az erdélyi grafikusművészt is megihlető tájjal, emberekkel ismerkednek, alkotásaik a szanki értékeket gazdagítják a tárlatlátogatók örömeire és Szanknak dicsőségére. A tábor költségeit a Lakitelek Alapítvány, valamint a Művelődési és Közoktatási Minisztérium biztosítja.

Lektorálás alatt van az ÁMK által kiadásra tervezett méhészeti szakkönyv. A könyv a nyomdai munkák után júliusban jelenik meg. A várhatóan 400 példányban megjelenő kiadvány ára 100.-Ft lesz.

Ebben az évben két iskolai táborban is résztvehetnek a táborozni vágyó szanki gyerekek. Az egyik június 21-től 28-ig tart Balatonakaliban, vezetője Potharnák Fekete Irán, a másik augusztus 5-től 14-ig Kunszentmiklóson kerül megrendezésre, vezetője Horváth Attiláné. Mindkét, egyenként 40-40 fős tábor szervezését támogatja az önkormányzat, együttesen 60.000.-Ft mértékben.

A kiskunmajsai ÁFÉSZ PÁLYÁZATOT HIRDET a kialakítás alatt álló

17. számú
TAKÁCS SÖRÖZŐ,
és a különálló
JÁTEKTEREM
(Szank, Halasi út 17.)
ÜZEMELTETÉSÉRE

A zártkörű versenytárgyalás feltételei átvethetők Kiskunmajsán Fő utca 86. szám alatt. Telefon: 77/381-351 és 381-231.

EGY KIÁLLÍTÁS MARGÓJÁRA

Szomorú dolog, hogy hi kell nőni a gyermekkor tiszta varázsát, és meg kell állapítani: az élet nem mese. A jók és rosszak harca komoly dilemmává válik a valóságban. Én mégis hiszek a csodákban, grájtóm őket, és emlékek is boldogt.

Molnár Mirkó grafikusművész, rajztanár barátunk szintén csodákat emlegetett a napokban.

Ó, aki a nemlétező Jugoszlávia területén, a magyar kisebbségi értelmiség reménytelen sorsát éli.

Ó, aki a katonai beiktatók átvétele előtt menekül, bujkál hosszú hónapok óta a Vajdaságban, aki hiábárandultán és szomorúan tekint előre és egyetlen öröme a rajzolás.

Grafikai korunk, világunk egy-egy részlete. Realiztikus elemekből indulva a teljesen elvont formákig — asszociációs játékkal mindenkinek annyit nyújtanak képei, amennyi benne, mint nézőben rejlik.

Talán egy dologban lenne nézetazonosság a képtárlátogatók között, abban, hogy tehetséges.

Levéiben kértük Mirkót, küldje el rajzait. Nem gondoltuk, hogy ezzel mesébeli események sorozata veszi kezdetét.

Falk Miklós és felesége, Kati önzetlenül vállalták egy kiállítás megszervezését. Dr. Kövecz Gyula, a hársi kórház főigazgatója a rendezést, Csertyi István a megnyitót. Molnár Mirkó, hi magyarnak vallja magát, meghatótt büszkeséggel látta a hihetlent, saját kiállítását, hallgatta a meleg szavakat, a méltait.

A kiállítás május 28-ig volt látható a kórház XI. emeleti galériájában. Júniusban a jászszentlászlói Művelődési Ház mutatja be őket. A képek megvásárolhatóak.

Eddig a történet, múltó pillanatok, töredék. Molnár Mirkó zsebében újabb beiktató. Talán most is sikerül elkertülnie, és puska helyett a ceruza maradhat a kezében.

Kétségek között is hiszem, az emlékek, ha szépek, életnek és reményi adnak.

Radványzskinté Szabó M. Éva

Magántörténelem

Erzsi néni

(folytatás)

—Arra gondolt-e, hogy újra férjhez menjen?

—Én bizony nem akartam! Az egyik ánygom elvitt egyszer egy vak jó emberhez, aki egy fényképet kért. Fénykép persze nem volt nálam, így a zsebkendőmet kérte el. Azt kiterítette a térdén, végigsimította, és azt mondta, tudja, hogy én nem akarok másodszer férjhez menni, de van itt három kis kék virág, azoknak szüksége van rám, ezért hiába tiltakozom az újabb férjhezmenés ellen.

—De azért nem a jóslat miatt kötött újabb házasságot?

—Nem. Az anyósommal és a sógoraimmal beszélünk erről. Ők szépen kértek, hogy ha valakit talállok, menjek férjhez, mert a gazdaságban segítség, a gyerekeknek apa kell. Természetesen a tanya, a föld, minden ugyanúgy az anyém marad, mint eddig, hisz az engem és a gyerekeimet illet. Én az érvelésüket megértettem és elfogadtam.

—A második urával hogy került össze?

—Már leánykoromban is ismertem, már akkor is kerülgetett, és most újra megjelent. Elég nehéz döntés elé állítottam. Megmondtam neki, hogy ahogyan a lányt az anyjától, úgy engem az anyósomtól kell megkérni. Aztán nemcsak engem kell elfogadnia, hanem a gyerekeket is, és nemcsak pillanatnyilag, hanem egész életre. Nagy örömmel meg is fogadott mindent. 1955. novemberében esküdtünk.

—És megtartotta az ígérését?

—Nagyon szerette a fiaimat. A gazdaságban is mindent elvégzett. Nagyon ügyes kezű volt. Mindenhez értett a földünkötől a tetőfedésig, s amit megcsinált, abban az irigység sem találhatott hibát. 56 októberében született meg a kislányunk, Erzsike.

—Éppen abban a zavaros időben?

—Bizony! Mikor a szülőotthonba bementem, még nem tudtunk semmiről. Mivel veszélyeztetett terhes voltam — harántfekvésű volt a magzat —, az orvos el akart vitetni Félegyházára. De én nem mentem. Félegyházára akkor már nem járt a vonat, ki tudja, hogy kerülhettünk volna haza. Azt mondtam, mindegy nekem, hogy hol halok meg. Jól összevitakoztunk az orvossal, az azután rám se nézett, de a szülésznő pártomat fogta, és szerencsésen meg is szültem a kislányom.

A szülőotthonban nem volt fűtés. Két nap múlva jött a hír, hogy majsára bevonultak az oroszok. Mindenkit hazaküldtek, akit csak lehetett, de az én uramat nem tudták értesíteni. Már arra készültek, hogy mindannyiunkat a pincében helyezzenek el, mikor katonák jöttek fehér zászlóval, s mondták, hogy az oroszok elmennek Szeged felé, nem jönnek be a községbe. Nagy megkönnyebbülés volt mindenkinek.

Otthon az uram is nagyon izgult értünk. A Huber Mátyás bácaitól elkérte a féderes kocsi, s azzal jött be értünk Mindenszentek napján. Hideg volt, esett a hó. Én hátul a kislánnyal a takarók alatt feküdtem. Fegyveresek leállítottak bennünket. Nem akarták elhinni, hogy a szülőotthonból jövünk. Én aztán addig biztattam a kislányomat, hogy sírjál, sírjál, míg tényleg elkezdett sírni, és így továbbengedtek minket.

—A férje örült a kislánynak?

—Jaj, nagyon boldog volt! De a sors úgy hozta, hogy nekem ne lehessen zavartalan az öröömöm. (folytatjuk)

☞ Balasi Anna

A méz

A mézről az átlagember ritkán tud többet annál, mint hogy a méhek gyűjtik és édes.

Mivel nem ismerik, kevesen fogyasztják. Pedig mással nem pótolható, mindennapi táplálékunk lehetne.

Mint tudjuk, a méz elsősorban a virágok nektármirigye által kiválasztott folyadékából készül. Ezt a nektárt gyűjtik össze a méhek és érlelik mézzé. Az érlelés elsősorban szárítást jelent. A nektár 30-90%-os víztartalmát 18-20%-kal kell csökkenteni. A szárítási folyamat közben savak, enzimek, fermentanyagok, hormonális anyagok kerülnek és koncentrálnak az egyre sűrűsödő nektárban. Tulajdonképpen e folyamat eredménye a méz.

Mit tartalmaz a méz?

Az érett mézben 18-20% víz található, a fennmaradó 80-82% a szárazanyag tartalom. Ez utóbbiban elsősorban gyümölcscukor (fruktóz) és a szőlőcukor (glükóz) 85-95%-os mértéke a döntő. A két cukor egymáshoz viszonyított aránya határozza meg, hogy milyen gyorsan kristályosodik meg a méz. A szőlőcukor segíti, a gyümölcscukor gátolja a folyamatot. Jelentősebb összetevő még a répa vagy nádcukor (szaharóz) 5-10%-os arányban.

Ezenkívül csak felsorolászerűen a további anyagok fordulnak még elő a mézben: poliszachari-

dok, dextrinek, keményítők, aminosavak, fehérjék, enzimek, vitaminok, ásványi sók, aroma- és színezőanyagok és végül pollenek.

Mire is jó a méz azonkívül, hogy megédesíti a kávékat, teákat?

Íme néhány példa a teljesség igénye nélkül.

A sűrű és főleg kristályos méz segít a torok- és mandulagyulladásnál. (Szépen, lassan kell elnyalogatni.) Terhességi vészeshányás káros következményei ellen is javallott, mert az anya csak ritkán hányja ki. Égési és nyílt sebek felületi kezelésével elősegíti gyógyulásukat. Rendszeres fogyasztása erősíti a fogakat és az ínyt.

Végül két egyszerű receptajánlat kipróbálásra.

Limonádé lázas betegnek

Szükséges anyagok: 1 citrom leve, 1 evőkanál méz, 1 pohár hidegvíz.

Méz a citromlével jól összekeverjük, majd felhígítjuk a vízzel és kortyonként megiszuk.

Arc ráncjalantó kúra hölgyeknek

3 közepes vöröshagymát egy csésze tejjel, egy kávéskanál mézrel addig főzünk, amíg a hagyma megpuhul. A jól összedolgozott pépet arcunkra rakjuk, és 10 perc pihenés után langyos vízzel lemoszuk.

☞ Csontos Zoltán

A horgászvíz életben tartása közös érdek

Rupert Brook

A HALAK

Két horgászegyesület is működik Szankon közös, de gátakkal elkülönített vízterületen. Az egyik, az Olajbányász Horgászegyesület, mintegy 5 hektáron gazdálkodik.

— Mikor alakult az egyesület? — kérdezem Szakács Józsefet, az egyesület elnökét.

— 1972-ben. Tavaly ünnepeltük meg egy nagyszabású horgászversennyel a 20 éves jubileumunkat. Az alakulásuk 30 tagunk volt, ma 85 felnőtt és 15 ifjúsági horgász tagja van az egyesületnek. A vízterületünk nem is bír el több horgászt, ezért jelenleg nincs felvétel. Bár ebben az ifjúsági versenyzők javára kivételt tettünk, rájuk a felvételi korlátozás nem vonatkozik. A horgászok egy héten négy pontyot, naponta 5 kg egyéb halat foghatnak ki. A területünkön ragadozó hal kevés van, inkább ponty, amur, busa, compó, kárász, keszeg az, amit itt lehet fogni.

— Úgy tudom, a nagy szárazság megnehezítette az egyesület munkáját.

— Igen, megnehezítette és meg is drágította. Nagyon sok társadalmi munkát és anyagi áldozatot kíván az egyesülettől a haltartás. A többszöri mederkotrás, a befolyócaatorna kialakítása, az ivadéktelepítés költségei is az egyesületet terhelik, de vannak támogatóink is, a MOL Rt, a szanki önkormányzat.

Ívóhelyek kialakításával növeljük a természetes szaporodást, azonban zömmel a telepítés az, amitől a halállomány növekszik.

Tavaly már a vizet is kívülről, fűrtó kútból történő szivattyúzással kellett pótolni. Az eredmény persze megéri a fáradságot. Szép természeti környezet, a semmivel sem pótolható pihenés, kikapcsolódás.

Tavunk a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságának felügyelete alá tartozik. Sok a sirály, bibic, gölya, a különféle kacsák, szárcsák. Sok védett állat is él itt, vidra, lápi póc, mocsári teknős.

A víz a Bugaci Vadásztársaság területén fekszik, ők bérvadászatot szoktak rendezni kacsára.

— Szép a horgásztanya is. Itt kik szoktak pihenni?

— Elsősorban vendéghorgászok és az egyesület tagjai, de bárkinek kiadható. Jó az egyesületi élet. Két versenycapatunk van és helyi, megyei, országos versenyeken is részt szoktunk venni. Külön figyelmet fordítunk az ifjúsági versenyzőkre.

Ezen a vízen a legnagyobb fogások egy 9,7 kg-os csuka, 7 kg körüli ponty, 10 kilogrammos amur volt, amire én emlékszem. A csukát a Medgyes Dódi fogta ki, aki akkor volt kezdő horgász. Kijött megnézni a vizet, aztán ott kért botot, kis halat. „Segítő” szándékkal adtam neki egy jó nagynövésű keszeget, gondoltam, ezzel már bír nagy halat fogni. No úgy is lett, fene egye meg, kifogta a más halával, a más botjával a rekordot.

— Gondolom sok vidám történet van még a tarsolyában.

— Igen, de mostanában már alig horgászom. Az egyesület problémái lekötnek, meg lehet, hogy a horgászszerecsme is elhagyott. A szárazság okozza a legnagyobb problémát, a megoldáshoz sok munka és pénz kellene. Azt várom, hogy a Bugaci Vadásztársaság és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága is hozzájárul a költségekhez, ezért a napokban felkeresem őket is. A horgászvíz életben tartása közös érdekünk.

✎ Csertő István

Halék (élvezze a meleg nyarat, a légydus deleket) megfontoltan töprengenek léttük nagy titkai felett.
Van, mondják, Tavuk, Folyamuk; de tovább hova visz az út?
Ez a lét, esküsznek rá, nem minden: hiszen tálsilány; s biztos, hogy valami örök jó van a Sár és Víz mögött; s hogy a Folyékonyágban a szemnek egy Célt kell látnia.
Bölcs sejtí és tudja hívó, hogy nem Szárazság a jövő! Sárba sár? Örvény és Halál? Nem ez a Vég! Valami vár! Valahol, túl időn s teren, vizebb víz, sarabb sár terem! S ott (így hiszik), ott úszik Ó, a Folyók Apja, a dícső, halazerű, pikkelyes, csodás, mindenható jó Oriás; s ama Roppant Uszony alatt majd megpihennek a halak.
Óh, mondják az örök Vizek legye horgot nem rejteget, s ott túlvilági lesz a táj és mennyei tiszta a sár és híztók hernyók nyüzsgenek és paradicsomi nyúlvék, molyok, álcák, mind nagy s kövér, s giliszta, mely örökkön él.
S a mennyben, mely ennyire szép, nem lesz föld, mesélik Halék.
(Fordította Szabó Lőrinc)

Rupert Brook
(1887–1915)

Az angol líra nagy ígérete. Fiatalon hunyt el a világháborúban, ahol a legkiválóbb hazafias költővé érett.

Jó szerencsét!

A sikeres próbaüzemmel befejeződött a szanki Földgázüzemben működő gázdúsító technológia és kompresszor-üzem építése. A teljes beruházás értéke mintegy 4 milliárd forint, a megvalósított technológia pedig egyedülálló az országban. Itt nemcsak kivonják a földgázból a fűtőértéket reógé széndioxidot, hanem hasznosítják is azt a többlet-olaj kinyerésére. Ezért, jelentőségének megfelelően, a műszaki átadásra ünnepség keretében kerül sor. Az üzem átadására Teleki Pált, az Állami Vagyonkezelő Rt. elnökét hívták meg. Az átadási ünnepségre várják a technológiát szállító külföldi cégek képviselőit Japánból, az USA-ból, Angliából, Hollandiából, Ausztriából, valamint az iparág és az olajipar hazai vezetőit, illetve a beruházás kivitelezésében részt vett vállalkozások vezetőit és képviselőit.

Természetesen jelen lesznek az üzem dolgozói is, és szeretettel várják Szank község minden lakóját a Szanki Földgázüzembe 1993. június 4-én pénteken 11 órára.

„A MOL Rt. fiatal szervezete — jogutóda a korábbi olajipari vállalatnak —, de a megalakulás sok gondjábólja mellett is kiemelt figyelmet fordított arra, hogy dolgozóinak megfelelő életfeltételeket biztosítson.” — mondta Reményi István a MOL napok 93 rendezvényesorozatáról érdeklődő kérdésünkre.

Megtudtuk, hogy a rendezvényesorozat június 5-én megrendezett eseményei is ezt a célt szolgálják. Ezen a napon a június 3-i szakmai előadások és a június 4-i műszaki átadó ünnepség után az üzem nyugdíjassai, dolgozói és családtagjaik részére szervezett kulturális és sport eseményekre kerül sor a szanki sportpályán. A program reggel 7 órától este 7 óráig tart. A résztvevők labdarúgás, teke, asztalitenisz, lábténisz, tenisz, lövészet, sakk, ulti és futóversenyeken mérhetik össze erejüket, elégtételt ki játékoskedvüket. A kapcsolódást, a szórakozást segítik a sárkányrepülő, helikopter bemutatók, a tánc és néptáncműsorok, gyerekprogramok, a tombola, és sok más szórakoztató esemény.

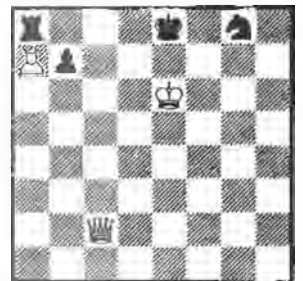
✎ Becsek Béla

MOZMŰSOR

június 5. Glófiátor (am.)
június 10. Úszó aró (am.)
június 12. Pusztai sófi (am.)
június 17. Rillatéri kisművész (am.)
június 18. Az istenek gyűvete (hong.)
június 24. Békák mint tesók (am.)
június 26. Mándafi jöl sem (ml.)
június 31. A káné kete (am.)

Sakkrovat

Világos indul és két lépésben mattot ad.
Világos: Ke6 — Vc2 — Fd7
Sötét: Ke8 — Ba8 — Hg8 — b7
Az előző feladvány kulcslépése: Bce2!

Orvosi ügyelet

június 5-6.
Dr. Elek József
Szank Tel.: 81-621
június 12-13.
Dr. H. Tóth Sándor
Jászszentlászló
Tel.: 81-451

június 19-20.
Dr. Folberth György
Szank Tel.: 81-547
június 26-27.
Dr. Rácz György
Jászszentlászló
Tel.: 81-575

Pályakorrekció

Mikor a szülők egy része értesült róla, hogy Csertő István az ÁMK jelenlegi igazgatója nem adott be vezetői pályázatot, közös fellépéssel kívánták döntése megváltoztatására rábírní. Mivel a pályázati határidő lejárt, kérték a képviselőket is a beadási határidő módosítására. A több mint száz aláírással beadott kérelem népi kezdeményezésként került a képviselők elé, akik nem tudtak más döntést hozni, mint az elutasítást. A pályázati határidő módosítását ugyanis, a visszahívások elkerülése miatt, nem engedti meg a törvény.

—Igazgató úr, hogyan érintette ezt az kezdeményezés?

—Váratlanul. Meglepett a sok támogató aláírás, a gyorsaság, az eltökéltség, hiszen, bevallom, mikor megtudtam, mi készül, megpróbáltam a befejezéséről lebeszélni a szülőket, sikertelenül.

—Nem ért velük egyet?

—Tetszik a civil kurázi, ami velük véghez vitték a szándékukat, de ami a célt illeti, az már elkésett, és nem elérhető. A döntésemben pedig, annak ellenére, hogy fontosnak tartom a szülők véleményét, más körülmények befolyásoltak.

—Vagyis?

—Jellemzően az országos és helyi oktatásirányítás hibáiból következő, tartósan ígérkező problémák.

Úgy gondolom, hogy a jelenlegi helyzetben nem tudom őket sikeresen kezelni. Éppen ezeknek a problémáknak a következményeként ma már tartós bizalmatlanság terheli a kapcsolatokat az önkormányzattal. Ez az állapot nem kedvező az intézménynek, mindenképpen változtatni kell rajta. Szerintem egy új igazgató szükséges feltételét jelenti a megoldásnak.

—Neki több lehetősége lesz?

—Az egyik problémaforrás, hogy az önkormányzati törvény az önkormányzatokra olyan hatáskört bízott, amelynek nem képesek megfelelni, tapasztalat, képzettség híján (az iskola szakmai tevékenységének értékelése, szakmai finanszírozási igény megítélése, iskolakérdésben a nemzeti és lokálpatrióta érdekek konfliktusának kezelése). A másik problémaforrás a költségvetési törvényből következik. A finanszírozási feltételek megteremtésének nagyrészt ugyanis az önkormányzatokra hárította át a parlament.

A kedvezőtlen törvényi körülmény hatásait akkor lehet helyileg sikeresen kezelni, ha a képviselő-testület elkerüli a helyi érdekharc csapdáját, döntéseit nem a hatalmi erőviszonyok mentén, hanem egy vitában kiérlelt, a közérdekek fejlődésének kedvező oktatásirányítási koncepció alapján fogalmazza meg. Feltétel, hogy ez meggyezéssel jöjjön létre. Adjon részletes áttekintést a helyi művelődésirányítás kulcskérdéseiről, a finanszírozás elveiről, az in-

tezményi szolgáltatás és autonómia, a közalkalmazotti életkörülmények elérendő céljairól, a helyi érdekegyeztetés résztvevőiről, fórumairól.

Az új igazgatónak, akit még nem terhelnek bizalmatlanságból fakadó előítéletek, ebben lehet nagy szerepe. Ennek a szükséges feltételét teremti meg az, hogy a pályázatomat nem adtam be.

—Szerintem nem lehet ilyen oktatásirányítási felfogást megfogalmazni, hiszen most születnek a törvények, minden változik.

—Ugyan, ez nem igaz. A változókéony helyzetet az alternatívák kidolgozásával lehet uralni. Egyebként rejtetten működnek helyi iskolakoncepciók, amelyek a vitákból, döntésekből kikövetkeztethetők. Mivel nincsenek megfogalmazva, ezért nincsenek vitában kiérlelve, és nem szakmai, hanem hatalmi viszonyok mentén érvényesülnek.

Az egymással is vitázó fejlesztő szándékok mellett rejtetten jelen van többek között egy világnézeti kizárólagosságra irányuló törekvés, illetve egy konzervatív iskola- illetve művelődésképre alapozott visszafejlesztés törekvése is. Ez utóbbinak a tünete az óvodát, a művelődési házat, legutóbb a szakköröket ért működési/költségvetési bírálat, vagy az ÁMK szétbontásának kérdése, amely sajátos, közvetett módon került napirendre, kizárva a döntésselkészítéssel az érintetteket.

—Úgy tudom, hogy a képviselők nem szűkítették az intézmény működését.

—Így van. Az említett kérdésekben eddig az értékek mentén születtek meg a döntések, azonban az egyik fontos működési feltétel területén, a költségvetésben a részesedésünk aránya a választások óta — minden támogató nyilatkozat ellenére — folyamatosan csökkenő. Míg 1990-ben 55,2% volt az ÁMK részesedési aránya a közegei költségvetésből, addig 1993-ban már csak 48,1%, annak ellenére, hogy a tevékenységünk a mozi működtetésének és a kiadói tevékenységnek a vállalásával ebben az időszakban bővült. A költségvetési arány csökkenése eddig „csak a tárgyi feltételek fokozatos leépülését jelentette, ma már azonban komolyan felvetődik a szakmai csoportok, egyes szolgáltatások megszüntetésének kérdése is.

—Nem gondolja, hogy felelősség terheli azért, amiért nem pályázott?

—Nem. Azért, hogy ki az iskolában az igazgató, a képviselő-testület a felelős. Ezt számonkérni választóik dolga. Az igazgató az intézmény eredményes működéséért

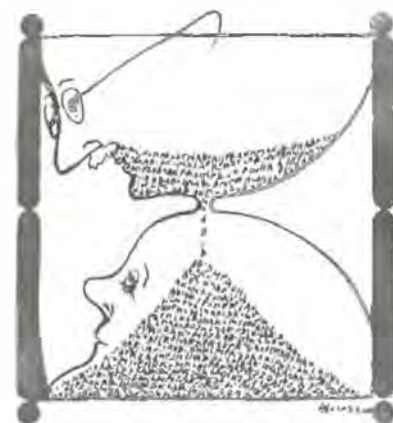
felelős. Mivel az irányító fórumok kedvezőtlen döntéseit nem tudom sikeresen kezelni, sem a velük való együttműködést nem tudom vállalni, akkor döntök hibásan, ha ennek ellenére pályázom.

—Eredményesnek tartja az elmúlt 5 évet?

—Nem tartom kudarcnak. Az 1980-as vezetési programomat nem változtattam meg utólag sem. A problémák értelmezése, a megoldási módszer is megjelöltnek bizonyult, bár a folyamatok néhány területen befejezetlenek, és az átmenet jeleit mutatják. Az elmúlt 5 évben a költségvetés mellett más, szakmai, erkölcsi erőforrások is működtek, ezért a nevelési, oktatási, művelődési folyamat — egy teljeskörű szakértői vizsgálat szerint is — eredményes.

Vannak szakmai problémáink és belső szakmai vitáink. A társadalmi változások hatására a neveléstudomány területén is megkezdődött egy bonyolult szakmai és érdekestrukturalódás. Ebben a helyzetben a konfliktuskezelés elmulasztása, illetve hibája, vagy a problémák elfojtása egyaránt súlyos helyzetet teremthet. A vezetési folyamat pontos elemzését, a kényes egyensúly megteremtését biztosító körülmények konfliktuskezelését, megelőzést, szakértői vezetői tevékenységet kíván. Mivel ez a körülmény feltételét jelenti a fejlődésnek, és egyben nagy kockázatot és kihívást jelent a közösségnek, sajnálom, hogy vezetőként nem vehetek részt benne. Sajnálom, hogy — éppen a fejlesztés egyik feltételének a megteremtése érdekében — le kellett mondanom róla.

Tapasztalatátadás

Szanki Kisbíró
Művelődési információ kiadvány
Kiadja a szanki Általános Művelődési Központ
Felelős kiadó az ÁMK igazgatója
Felelős szerkesztő Csertő István
Tipográfia Szöllősi Béla
A szerkesztő bizottság tagjai:

Besekes Béla, Falk Miklósné, Martonné Sági Mária, Mucsi László, ifj. Oláh László, dr. Ujfaludi Lászlóné, Tóth Mária
A szerkesztőség és kiadóhivatal címe:
6131 Szank, Béka u. 73. ☎ (77) 381-217
Az Újság előfizethető vagy megvásárolható az ÁMK intézményeiben. Megjelenik havonta. Egy példány ára 12-Ft. Az előfizetési díj egy évre 100-Ft.